

Изази неђељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 1 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.

За све остале земље у ЈУРОПИ и АМЕРИЦИ: на год. 20 франака, на по год. не 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политику и књижевност.

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом упутницом на пошту у Котор. Донесени пишу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За веће и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

Беч, 3 априла. — „Политичка Кореспонденција“ јавља, да ће краљ Умберт, по свој прилици између 18 и 20 маја, отићи у Берлин и тамо остати неђељу дана. Краља да ће пратити Криспи и још један члан кабинета.

Берлин, 3 априла. — „Пост“ јавља да ће се конференција ради самојоских послова састати 1 маја у Берлину. Њемачка ће председавати, а њу ће представљати Херберт, Бисмарк и савјетник легације Краулер.

Лондон, 3 априла. — Послије Фергусона изјавио је и министар италијански у Техерану да је измишљен глас о предаји тврђаве Релатијадар Русији.

Сриједац, 3 априла. — Кнегиња Клементина отпутовала је у Беч.

Беч, 5 априла. — „Фреиденблат“ каже: ако се Катарцијин кабинет буде искрено држао неутралности, као основне своје спољне политике, у томе случају може бити увјерен да ће стећи одобравање великих држава савезница. Али — наставља поменути лист — питање је хоће ли румунски кабинет моћи озбиљно уздрати таку политику без јаче аустро-угарске заштите, а ту се заштити разумије наше познато гледиште: да је индивидуални развитак источних држава најбоље јамство одржању мира на истоку.

Берлин, 5 априла. — „Нордлајче А. Цајтунг“ тврди да Њемачка нема виших интереса у Румунској него ли у Бугарској. Сами факт што у Румунској влада један Хохенцолерн, не налаже Њемачкој да се држи политике, коју не би тражила корист ъемачког народа.

Букурешт, 6 априла. — Скупштина је гласовала са 110 против 51 гласа кредит за утврђење. Министар војни изјавио је, да Румунска уређујући своју одбрану, не брине се ни за интересе аустројске ни руске, него једино за народну корист, која је у томе да се Румунска одржи у строгој неутралности. — „Ажанс Румел“ вели да је тијем гласовањем најбоље одговорено оној страпој питању, која тврди да је Катарција пристапа руске политике.

У posljedње вријеме руске се новине много баве о једној књизи Француског дипломате грофа Шадордија, а особито о једном одломку из те књиге, у коме писац износи свој разговор са кнезом Бизмарком, са којим се састао 2 новембра 1879. Како се из тога разговора разабиралу одношаји који су онда били између Аустро-Угарске, Њемачке и Русије, а како су ти одношаји многи утицали на постанак данашњег средњеевропског савеза, а, по свој прилици, и на оно што ће бити, с тога доносило овдје тај разговор.

У разговору са Шадордијем рекао је одмах у почетку Бизмарк, да се већ 1876. политика Русије према Њемачкој измјенила. Необична зајавист и неповјерење замијенило је старо пријатељство: томе је био крив кнез Горчаков, који је године 1875. уз приношу херцога од Деказа, хтио да игра улогу спаситеља Француске на штету Бизмаркову. Када је за тим Горчаков дошао у Берлин, да се са Бизмарком поразговори и да се побрине, да се одржи пријатељство, рекао

му је Бизмарк, да тај догађај неће њих у политици раздвојити, али он неће ту увреду заборавити, јер се његово повјерљиво пријатељство претворило у пријатељство са којим је помишљано и неповјерења. Други споразум између Русије и Њемачке збио се у јесен 1876. „Када је Русија, поведена за енергичним плановима Игњатијева, држала да је господар Цариграда“. Инглешка и Француска су потпомагале планове Русије, само је Аустрија била препрека на томе путу и то каква препрека, која се није могла моћи, кад Аустро-Угарску Њемачка потпомогне. Тада се тражило од Бизмарка, да он жртвује Аустро-Угарску, па да је подијеле; он је на то изјавио, да је одржање Аустрије неопходно нуждан услов за одржање саме Њемачке, с тога он не може судјеловати у плановима, који иду на то, да разоре Аустро-Угарску. Шта више Бисмарк није хтио да буде ни неутралан, него је још у царевинском вијећу рекао, да ће Њемачка ако буде нужно устати у одбрану Беча. Тада је учињен посље Садове први корак сближењу Њемачке и Аустро-Угарске.

За тим је Бисмарк наставио овако: „Дотле бјеху сви моји покушаји безуспјешни, и ако не код Андријаше, који је и сувише Мађар био, али код цара Франца Јосифа. Ја држим да је нужно, да разјасним, да имам да се Русији и њеној агресивној политици захвалим што сам остварио моје највеће смјерове, које сам имао на уму приликом склапања Николсбуршког мира, када сам се успјед отпора мога против раздјелена Аустрије тако одвојило од ратне странке и цара, да сам и оставку дао. Ја сам још онда дошао до увјерења, које је сада код мене више него икад непоколебиво постало, да ће ослабљење ъемачког елемента у Аустрији лабаву равнотежу хабебуршке династије разорити. Ја сам раскинуо савез Њемачке, јер је то било неопходно нужно, а мени је при томе јасно било какве ће пошљедице доћи посље оног братоубилачког рата и шта ће наступити на мјесто пређашње породичне зајевнице у француском парламенту. Год. 1866. радио сам ја не само против ъемачког него и против пруског јавног мњења. Ја не само да сам био у опасности да ћу бити врло непопуларан, него сам примио на се најтежу одговорност већма него икад. Успјех је мене оправдао. Да смо били побјеђени, ја бих се морао убити, а спомен мој био би за увјек срамотом осјењен и потомство би ме са одвратношћу помињало. Општи ъемачки осјећај, против кога сам ја тада морао устати, није ни до сада изчезнуо. Тај осјећај ми је налагао да склопим савез са Аустријом исто тако, као што ми је 1876. године налагао, да Аустрију не подијелим. Непријатељски народ може се уништити, ако то захтијева интерес и ако је снага, али не може се одузмати земља без опасности. Историја, та велика учитељница државника, показује, да се то често откајавало. Када је Наполеон Пруску распарчао и понирио, онда је тек оживило тамо дрвље и камење. Одузимањем Меча и малог дјелића Лотарингије учинио је цар, по савјету генерала, највећу политичку погрешку.“

За тим је Бисмарк говорио о Аустрији, наглашавајући да би „највећа лудост“ била, да је он, као што је могао, уништио Аустрију. Тиме што

би се ъемачко-аустријске провинције утјеловиле ъемачкој држави, само би се јако умножио елемент који је противан Пруској и који је и онако моћан у Виртенбергу, Бадену и Хесену, те би протестанти у држави изгубили надмоћје, а дошли би до власти католици, који су противници ъемачкој влади. Културну борбу, вели Бизмарк, морао је водити он против своје воље, само да оствари уједињење. Какво би обилежје добила та борба против ултрамонтанства, да је ъемачка са 10 милиона католика, порасла међу војима има фанатика као што су Тиролци и Штајерци! Трст, Италија, Крањска и Далмација као и организација Угарске чиниле би Њемачкој невоље, које би довеле до бескорисне борбе са Италијом. Русија би ишла на то да задржи за себе Галицију и у опште све аустријске Словене. Њемачка не би могла пусти Русију у руке Чешку, ту висораван, одакле све ријеке долазе које плаве Сјеверну Њемачку, тај велики утврђени логор, који је сам Бог сред јевропске матере земље подигао. Чешка у рукама Русије била би за Њемачку ропство, а када би била у ъемачким рукама, зашлепа би се Њемачка у ужасан непомисливи рат са Русијом. „Ви видите дакле“ — примјети Бисмарк — „да је даљи опстанак Аустрије нуждан у интересу нашег самоодржања“.

Због тога, рекао је даље Бизмарк, наши је жеља све од 1866. године да Њемачка и Аустрија склопе пријатељски савез. Јавно мњење у Њемачкој потпомагало је ту тежњу, међутим у Аустрији нијесу се могле пребојети задобивене ране, и да не би руских себичних планова, тешко да би се и дошло до циљева. Гроф Андриаш и Мађари би одавна били уз Бисмарка, али цар Франц Јосиф, са тајкованом надвојвотеком странком и ратним елементом, опирао се јако потпуном измирењу са Њемачком. На челу тој странци био је надвојвода Албрехт, који није тајно своју мржњу према Прусијама и паду своју, коју је полагао на петроградски двор. Но за пошљедње три године руска политика према Аустрији уништила је све руске симпатије. Берлински конгрес, догађаји у години 1879. (руско размјештање војске по границама Пруске, и борба руске подузивачице питање) разбили су све плузије у Аустро-Угарској. Са бечког двора престало се погледати на Русију па чак је и сам надвојвода Албрехт промишљено своје назоре.

„То је он мени категорично рекао у Бечу“ — рече Бизмарк — „којом приликом је дао израз неповјерењу, које је изазвала у њему Русија својим дјеловањем. Ми смо се зближили Аустро-Угарској 1876 г. када ја нијесам хтио да издам Аустрију Горчакову. Берлински конгрес је те свеке утврдио, гдје сам ја имао прилике да учиним услугу Аустрији не вријећајући Русију, и ако Горчаков сасвим противно тврди. Тек ове године смо се сасвим спојили са Аустријом за заједничку акцију и то на догледу опасности, која непрестано расте како за Аустрију тако и за Њемачку.“

Кнез Бисмарк казује даље, да је он у Гаштајн позвао грофа Андриаша. Ту су они заједнички израђивали основу за његов пут у Беч и за Аустро-Угарско-Њемачки споразум. „Ова се ствар могла“ — примјети канцелар — „без ларме свршити и могли су се преговори учинити, а да то Јевропа и не зна; али ми смо и заборавили на не-

промишљену сентименталност која је често спонадала мога поштованог монарха. Њему је пало на памет да се састане са руским царем. Он је то брижљиво скривао од мене и већ је било све готово, кад је он одлучио да мене извијести писмом о престолојем састанку. То писмо ме је јако потресло и једним ударом је разорило све повољне резултате, које сам ја у погледу здравља свога постигао бављењем у Гаштајну. Ја сам преклињао цара, да одложи састанак док ме не саслуша и молио сам га, да својим путем у Русију не вријећа ъемачки народни осјећај. Одговорено ми је, да су сви ови савјети доцкан стигли и ја сам се морао измирити са свршеним чином, али сам уједно измишљао средство, којим би исправио зло, које свакако наступити мора.“

За тим је Бисмарк причао о неком издајничком непријатељству и о интригама потајним, које су вођене против њега и које су му здравља поткопавале, а јако су упливисале и не одпошаје његове према „врло савјесном и побожном, али тврдоглавом и пуном предрасуде монарху“. У Александрову се збуди састанак, који је врло рђав утисак начинио у Њемачкој. Особито је тим састанком војска ъемачка увријеђена, а цар Виљем није нашао тамо оно што је тражио. Када је Бизмарк за то дознао он одмах оде у Беч гдје му је гроф Андриаш добро спремио терен. „Прави смјер мога овог пута“ — настави Бисмарк — био је тај, да цара Франца Јосифа за наше назоре задобијем и то ми је хвала буди потпуно Русије лако за руком исцало. Исто тако је било и са надвојводом Албрехтом. Ја сам са задовољством примјетио, да се и на двору и у војсци увидјела ујасна опасност, која нам пријети од Русије, па и влада је увидјела ту опасност и сви су били жељни, да се самном сложе у погледу срестава, којима би се од опасности те заштитити могли. У разговору свом са царем Францом Јосифом и Андријашем савјетовали смо се ми о догађајима, који нам пријете и о предходним мјерама, које нам ваља употребити те смо се и сложили у томе како да се заједнички бранимо против нападаја Русије. Наш споразум није се простирао на уговор у опште за заштиту и одбрану, као што су разне новине допијеле, а по њима је то тврдио и маркиз Салесери, који је требао прво тачне информације причекати, па тек онда говорити и добро промјерити значај евојих ријечи. Ми смо у разговору смислила и на директан нападај Русије, а узели смо у обзир и сукоб на балканском полуострву. Савјетовали смо се о разним још неизведеним одређенима берлинског уговора и сложили смо се у свима спорним тачкама. Ми смо напошљетку тражили и на пољу материјалних интереса, трговачких интереса, индустријских, финансијских, међународних, јуридичких и административних интереса, такве тачке, у којима би се могли сложити, само да се Аустро-Угарска и Њемачка што већма зближе. Ето то је, са чиме смо се ми у Бечу бавили...“

На питање француског дипломате, да ли се говорило о могућности нападаја Италије на Аустро-Угарску, одговорио је Бисмарк, да о томе није нужно било говорити, јер аустро-угарска војска би и сама брзо била готова са Галијанима. Италија би за Аустрију само онда била опасна, кад би заједно са Русијом оперирала, но у том случају

стушио би у живом аустро-угарско-њемачки споразум против Русије.

На питање Шадордија: „да ли би Њемачка била обвезана да потпомогне Аустро-Угарску, кад би она изазвала нападај Русије тиме, што би се кренула према Соуну?“ одговорио је Бизмарк ово: „Ову хипотезу не треба узети у обзир, јер Аустро-Угарска не жели, да прошири своју земљу од Новог-Пазара, или бар до Митровице. Онај је закључила, да одредбе берлинског уговора савјесно поштује и да их све дотле држи, док Русија не покуша да освоји Цариград. Само у овом пошљедњем случају манипулише аустро-угарска војска у Солун“.

Кнез Бизмарк је ово своје значајно и опширно излагање завршио са изјавом, да је главна полута његове политике одржање мира, како сада тако и у будуће „све дотле, докле је то могуће“. Одржање мира је основа и оном споразуму у Бечу. Од шест европских велесила у садашњим околностима, три су потпуно мирољубиве и то: Њемачка, Аустро-Ујрска и Француска. Инглешка је ратоборна на мору, а мирољубива на копну; Русија има сасвим агресивне и освојајуће тежње; Италија је по карактеру своје немирна и лако би се дала завести престољеном политиком. Споразум између мирољубивих сила, најбоље би средство било, да се припитоме ратоборне силе. С тога се Бизмарк обрадовао пријатељству Француске са Инглешком; он симпатиче према томе пријатељству и потпомаже га. Инглешка и Француска међусобно се умјеравају и овај споразум у свези са аустро-угарско-њемачком савезом било би сједињење мирних и мирољубивих елемената Европе у двије групе, које би опет између себе спојене биле својом мирољубивошћу.

Ми смо у Бечу закључили, да обавјестимо петроградски кабинет о овом споразуму нашег. Мој цар је мислио, ипак, да би се тај обавјештај могао тумачити као изазивање и неколико се дана устезао, да пристане на то. Ја сам због тога морао приступити снажним средствима и поднио сам оставку. Цар није хтио да ми молбу испуни. Као одговор на моју оставку предложио је он, да се одрече престола. Ја на то нијесам хтио пристати и једва смо се ипак споразумјели. По мојој жељи је послан обавјештај Русији и

њемачкој а неколико недјеља по томе заиста се покаже из Петрограда попуштање, као што сам ја то цару и предсказао.“

Гроф Шадорди се дабогме са овим излагањем кнеза Бизмарка не слаже, али држи, да овај докуменат баца јасну свјетлост на многа питања спољне политике у Европи.

Бечка „Нова сл. Преса“ пише: Нео чекиваном смрћу Неуса Јована створен је у Абисинији положај, врло повољан по Италију, која по могућству, може сада прилично да се користи. Изгледа, да је већ ријешено продирање на Асмару и Керену. Асмара је на висоравни истога имена, више од седам хиљада стопа над морском површином. Ово мјесто повећало се, од како се у њему стално настанио познати абисински поглавар Разалула. Асмара је врло важна стратешка тачка; с једне стране доминира сјеверо-абисинским земљиштем, тако знамом тигровском земљом, а с друге стране главне излазе на море.

Прије неколико дана доио је белгијски лист „Independance Belge“, да се Буланже састао с Виктором Наполеоном. Ова вијест одмах је оповргнута с многих страна, али поменути лист никако не поштује, него и даље остаје при своме. Тако он тврди, да се Буланже у промиду суботу одвезао у Анни Луја, гдје Наполеон стањује. Састанак њихов био је врло кратак. Очигледно је, да се оба претевдента бојала да их ко изненади. Како стан принцев нема довољно сигурност за састанак, буде буде уговорено да се идучег дана састану у „Cafe Triadanon“ у, чија је власница страсна бонапартисткиња. Још истога вечера пријз је јавно истој власници, да ће се, као сјутра, састати с Буланжеом у њезиној кафани, и замолио је да о томе ништа не говори. У недјељу, око 10 часова прије подне дође пријз на уговорено мјесто, а његов слуга остаје пред кафаном да пријави долазак Буланжеов. Исти је дошао четврт часа касније, и обојица се заговоре у засебној собици. Поменути белгијски лист вели, да им ово није први састанак. Има већ двије године како Буланже почесто долази у Брисел „инкогнито“ и увијек је одсиједао у близини пријатељског стана. Како Буланже тако и Викторове присталице унели су се из петних жила да побииу ово тврђење, али им се не вјерује.

Цариградски дописник „Варшавског дневника“ саопшћује ове податке о војсци Србије, Румуније, Грчке и Бугарске: Србија с 2 милиона житеља имаде у мирно доба 18.000 војника и стоји је војени буџет годишње 14 милиона франка, а у ратно доба може поставити против непријатеља 200.000 бораца; Румунија с 5½ милиона

житеља имаде у мирно доба 20.600 војника и стоји је војени буџет годишње 32 милиона франка, а у ратно доба може поставити 153.000 бораца; Грчка с 2¼ милиона житеља имаде у мирно доба 25.800 војника и стоји је војени буџет 21 милион франка, а у ратно доба може поставити 276.000 бораца; Бугарска с 3 милиона житеља имаде у мирно доба 32.000 војника и стоји је војени буџет 23 милиона франка годишње, а у ратно доба може поставити свега 1000.000 бораца. —

Свјетска изложба. — Ајфелова кула у Паризу готова је. Тробојна застава француске револуције вије се поносно на највишој свјетској згради.

Господин Ајсел дао је један мали банкет својим р дшцима и инжинирима у недјељу, када је на торњу била истакнута на висини од 300 метара француска застава. Министар председник Тирар држао је говор, у ком је изјавио у име влада захвалност и потпуно задовољство за рад, који је извршен.

Радници, инжинири и министар, братски су поздравили тај успјех француске индустрије.

Државна централна благаяница почела је издавати претплатницима, улазнице за свјетску изложбу.

Сваки, који жели имати претплатну карту за улажење, треба са својом молбом да пошаље једну своју фотографију.

Цијена је претплате 100 франка. Само чланови различитих одбора и комисија свјетске изложбе, могу добити претплатну карту за 26 франка.

Претплатне карте дају од сад право на улазак у изложбу.

ДОПИСИ.

Котор, 26 марта 1889. *)

(Р.) Од неколико дана бави се овдје позоришна дружина под управом г. Ђ. Јовановића, која је већ до данас, у овдашњој позоришној дворани одиграла неколико одабраних комада. Истини у хатар признати се мора да је друштво снабђено вреним снагама у свом послу, што је најбољи свједок свако вече дукном пуно позориште, које не похађа само српска маса из мјеста и околине, већ и голем дио одабране публике, којој ма да није до српске просвјете и напретка, али ипак до уживања лијепе уметности. Доиста оправдано се зарадовање многи тер многи, чујући да су ту неке глумачке снаге, које су још из пређашњих похода међу нама најчистије утиске оставили, те којима предлажу даровити син српске Талије, по српским и хрватским крајевима омиљени г. Савић. Његове улоге ма у ком комаду, природно кретање, као и најтачније схваћање карактерних сцена, истичу нам на

*) Случајно задоцњено. У.

позоришци пјешака; и док се овај буде ослањао савјести и објективноме суду образованије публике, која зна да прокине одличан таленат, све то више неће жалити пожртвовања и труда, да кад тад, осим гласа којег данас ужива, постигне и оно што стотручи вољу, мили рад, и, што је најглавније, обезбјеђује свакидашње потребе једном уметнику. Нећу да будем песимиста; да ако се српска свијест једном отресе рђе, те почела буде одавати признање својим уметницима.

Јест, чим се г. Јовановић у Котору приказао, стадоше неки ослањати се и позивати на неку рецензију у свјетском „Народу“ која као да заиставађаше Јовановићеву друштво Протићевоме; у толико само оправдано, што је г. Протић за давања престава у Свјету имао собом горенаведеног г. Савића, дочим га као што видимо, има сад г. Јовановић.

Најпослије честитати нам је г. Јовановићу, који, савлађивајући многе потешкоће, знао је групуирати неколицину младанах, али напредних снага обојег пола, које, без икаквог комплимента пишчеца, могу свестрано да задовоље, те и оправдано захтјевати да им наша публика у своје вријеме подвикне: Живјели!

(Ј. Ђ.) Даниловград, 1. Априла 1889.

(Најмилији госте!) — Његово Височанство наш Господар и Кнез стиже нам овђе од Миркове вароши 29 марта у два часа по подне. У пратњи му бијаху Г. Божо Петровић, Г. В. Илија Пламенад и други службеници и перјаници, а тако и г. проф. Јерговић, који се још налази по овој линији пута, ради сађења дрвећа поменутијех у прошлом броју овога листа.

Њег. Свјетлост Кнез-Нашљедник Данило свратио је био ради лова кроз Косови луг, те је за један сат доцније и он стигао овдје. Од Никшића сретоме их овђе Г. В. Шако и Г. Филип Петровић.

Пред ноћ су Свијетли Гости изишли на обиласку главницу Рсојевицу, на којој су провели неколико минута посматрајући њен положај. Мислимо да ће на њој Господар дворца подићи, које и желимо и Бога молимо да то буде.

Овђе су и сјутра дан били. И овога је дана Кнез Нашљедник био у лов, десном страном ријеке Зете. Како првог тако и овог дана уловио је мноштво различитих птица; а друге дивине туда и нема.

Истога дана прошетали су се Свијетли Гости и до овд. цркве, где је Њег. Височанство извођело унутра присутне, на којему је мјесту уклан јунак Јово Пејовић, те пошто су му казали наредио је, да се о Његовом трошку подигне лијепо гроб овоме јунаку. Истом приликом даровао је овђе и кућу једну И. Станојевићу доброме јунаку, који носи оштећену ногу од непријатељског оружја.

Одате је Њ. Височанство са пратњом одишао у Своју башту, где је подуже времена пробавио у разговору са присутним народом а понајвише са овдаш

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ДОКТОР ТРЕИПЛАНД.

Доктор Андре Треипланд сјећаше у својој амбулаторији и замишљено гледише своју густу, црну косу. То му бијаше најмилија забава а може бити и не без разлога; лијено се уздишаху више бијелог чеда и опет лијено падаху на затиљак правоме његове црне косе. И доктор знаваше за то, а како да и не зна: његове прелијепе пацијенткине одавно, готово у очи, збораху: да у цијелом Лондону нема нико љепше главе, љепших црта лица и наметнијег и љепшег човјека. Заиста његово лице бјеше лијено и многи који уображаваху да су физиономисте, тврђаху, да једина природа мора бити обдарена таким лицем и осмијехом, који га освјетљава и чини љепшим. Бјеше и скептика који говораху да не треба доктора судити само по лицу као човјека, него би му требало видјети и усне, па тек онда га оцијенити, но како томе сметаху брци, на том се и прекинуло.

— Мора платити мр. Канел, — проговори доктор помичући се на крај столице.

— Тешко да ћу ништа добити од мр. Мориса Канела. Исао сам већ дванаест пута. Не вјерујем да ће платити, — одговори други од присутних у амбулаторији, мали али врло хрђаво одјевен човјек.

— Тада их приморајте да плате. Ја немам ни мало воље да губим своју за службу, — одговори доктор са таквим изражајем на лицу који би јако преплашио којег од његових пацијената.

— Сигурно ће се он одговорити с тим да није одговоран за сестрине дугове.

— У том случају његова сестра ако није варалица — платиће.

— Ја мислим да би она платила кад би могла; она има само прихода од сатова на музици.

— Кад јој припријетите она ће одма и платити.

— Мислите ли је ви у тамницу метнути?

— То је баш згодно мјесто за људе који траже докторске савјете а немају ни средстава ни намјере да их плате. Гледајте да би други дугови били наплаћени.

Фелдшер изиђе.

— Но, баш је наш доктор чудноват. Рад би био знати што би рекао кад би дознао да ја ни у мистера Канела ни у његове сестре нијесам никад устразио новце? Лакше је нашем доктору и без тих пара остати по њима да му их плате: колико су они сироматнији од њега, а мис Канел која је сиромашће тако добра никад је неби рад био наједити.

Тако говораху сам собом мистер Смит идући улицом. Срећан бјеше да је учинио добро дјело које је њега коштало неколико лажи а његовога патрона — или-линг. Њему ни на ум не долазише да је учинио напротив, зло мистеру Канелу говорећи доктору са рђавим мњењем о његовој части. Главни посао тога фелдшера бјеше тај да наплаћује дугове пацијената доктора Треипланда. Разумије се да је он био уобразио да је главна задаћа те госноде да под разним изговорима не плате дуг. Посље одласка мистера Смита доктор се рашпири на фотељу и опет гледише своју косу, лако раздражености брзо нест.

Отрагу седам година он је дошао у Лондон у овај исти дан, да заузме мјесто асистента у једној болници, он бјеше тада сиромашак нико га не знаваше; а сада има велику праксу и доста уложеног новца. Није то он добио без муке, мучећи се и протурајући се, својом патњом и стрпљивошћу најпослије све савлада. Његови познаници тврде да треба сада да се жени, то је и он наумио само му смета избор. Он је одавно одлучио, да се његова жена мора одликовати лијепим понашањем, добрим миразом и добрим родом, но, и ако многе леђи од његових познаница имаху све то, ипак се не мога одлучити ни за једну.

Доктор пријатно размишљаваше о тим прошлим годинама и данас бјеше сам собом задовољан; он се лијепио и с пажњом понашао и са онијема, који му не баш с добром вољом плаћаху дугове. Данас ни према онијема, од којих не очекиваше наплате за свој труд, посласије многог искуња, не бјеше ни хладан, ни оштар, ни груб.

О Анди мили, дошло ти је писмо још прије објеса. Ја сам ти га била заборавила предати.

Таким ускликом, прекиде размишљања докторова његова сестра, тихо дошавши у собу. То бијаше висока женска, старија од доктора и не толико лијена као он, само плаве очи напомињаху очи докторове. Сестра и брат дружевски се осмјехнуше једно другом, и она му баци писмо које он у лету ухвати. У куверти бјеше писмо написано дрхћућом руком:

„Милостиви господине!

Мој се брат јако разболио. Хоћете ли доћи да га видите?

Ваша службеница:

Конте с Канел.“

— Конте! — повтори доктор. — како ли је то име глупо! — На један пут он викну: — то мора бити да је сестра мистера Мориса Канела! Каква дрзост! — Он исти час узе листић карте и написа:

„Доктор Треипланд има част обавијестити Мис Канел, да он нема обичаја чиниети услуге људима, који му не плаћају.“

Оштро зазвонив и отплавив писмо, подвикну:

— Каква дрзост! Тако немарљиво зове и не спомиње ништа о неплаћеном хопорару!

И задовољан што је тако одговорио поче да звијуче. Он не знаваше какви су људи ти Канели, он само знаваше да су му дужни. Послије по уре он зачу оштро звонење и у исти минут утрча у амбулаторију, мали, доста мршава плавојка. Лице јој бјеше румено, очи јој свијетљаху као двије свјежице и једва владаше собом.

— Добро вече, доктор Треипланд, — једва проговори пружајући му руку.

Тај покрет не допаде се доктору, но то бјеше тако неочекивано, да он, и ако врло хладно, мораше се с њом руковати. Она опазива његово оклијевање и покаја се што се тако дружевно понаша, када сва дрхти од пједа због његова љутитог писма, но она се сјети његове пажње коју јој прије указиваше, она престављање себи, да он мора бити груб човјек, па ипак га цијељаше као и милостивог човјека.

Грубо писмо и хладни поглед плавих очију, сасма је збунише, зато њен глас дрхташе кад рече:

— То је неспоразумјење, доктор Треипланд: ја нијесам знала да вам није плаћено.

— Но без сумње ви сте знали да сте ми дужни. Ја сам дуг већ неколико пута тражио, али ви нијесте на то обрћали пажње.

— Признајем, да то није лијено од моје стране. Нема много времена од кад сам у Лондону а нијесам знала да се овђе визите одма плаћају, а не хотећи о том говорити с Морисом ја сам хтјела платити: тек добијем своју зарад.

— Ја сам себи узео за правило не помагати људима који ми не плаћају. Ја вас не познајем.

Ријечи бијаху жестоке, тон још жешћи, а лице као камен; изговорив то он уста као очекујући да она изађе. Таква постунак увиједи мис Канел до два душе; сјети се села, доброг доктора који им бјеше кућевин пријатељ; у Лондону бијаше све то другачије, а то је она морала знати!

— Платићу вам прекесјутра, др. Треипланд; не могу вам прије обећати но за прекесјутра обећајем... ваша је дужност поћи самном вијети мога брата.

— Има и још доктора, обратите се њима. — Он јој не вјероуаше знајући из искуства да се така обећања лако заборавају.

— Ја сам му рекла да ћете ви доћи и њега ће јако тронут ваш отказ. Он је

њом младежи која је пред Њ. Височанством и трку чинела, те је том приликом један између њих и револвер уграбио.

Осим поменутијех дарова било их је још у новцу и у житу и то најнећој си романи.

За све вријеме Њихова борављења овђе, били су Свијетли гости у добром расположењу и вољи, те нам тијем удвостручили весеље.

31 марта Његово Височанство са Својом пратицом отпутова истим путем, а ми остајемо Бога молећи, да их добра срећа свуда сријета и прати.

Трешњево, 2 априла 1889.

(I. Ф. И.) На Лазареву суботу послале подне, ученици ове школе са својим наставником и свештеником отидоше по околини, те набраше цвијећа, кога је још врло мало изашло због студени. Пошто осветише водицу на оближњем извору, кренуше се први у лијепом реду, посећи цвијеће и друге зелени, што бјеху набрали, и пјевајући: „Опишеће васкрсеније“. За њима иђаше још неколико људи из околине. Цвијеће би остављено у цркви за сјутрадан. На цвијети по летурђији чита свештеник у цркви над цвијећем неке молитве, па раздаде цвиј ће народу. Народ га прими с радошћу, почем је ово први пут — како ми причају — да се на данашњи дан давало освешћено цвијеће народу овдје.

Послије подне читао је и тумачио учитељ скупљеном народу (кога бјеше око 120 лица оба пола) лекарске поуке — о приљепљивим болестима у нашем народу на најој дјечи — од дра. П. Миланића, а уз то немоћи шта добијају беца од пушења дувана. Све ово народ је радо послушао и обрекао да ће још једанпут радо послушати поуке, а у исто вријеме, да ће договорити молити да би дошао доктор ради писања краста.

(Вријеме). „Кисе доста, траве нема, хране нема, живи трси, дух оста“. Овако један изговори.

ДОМАЋЕ ВИЈЕТИ.

Цетиње, 8 априла.

(Повратак Њажевске породице из Бара на Цетиње). На Цвијети у 3 уре по подне стигла су Њихова Височанства Кијаз и Кијагиња са осталијем члановима Њажевске породице с Ријеке, гдје се, као што у прошлом броју јависмо, усталили били неколика дана на повратку из Бара. Премда је даждило на сав мах, опет се некулило грађанство да на уласку вароши, са „живјели!“ дочека Господара, Кијагињу и Њихову дјецу. Пред двором чекају: В. П. Господин Митрополит Митрофан, Г. Г. министри и чланови Великог Суда.

јаким болестан, ви морате ићи! — рече она, махнувши руком (у њој се на једанпут најави воља да неби више времена губила, да га ухвати за огулицу и собом повуче) њене очи чудно се свијетљаху.

Др. Тремпланд бијаше добар познавалац људи, он опази њене покрете, сијевајуће очи и њена непоколебимост учини му да боље о њој мисли.

— Дако плати, — помисли он, — на нека и будем преварен ипак ћу ићи.

Мало мекшим тоном запита је: — Кад ви обећаете да ћете платити до прекејутра то идем. Кад се ваш брат разболио и од чега?

Она кратко одговори на његово питање и узев од њега обећање да ће доћи послерије десет минута, отиде. Он је није био понудио ни да сједи а сам је за цијело вријеме сједио, но то он није ни опазио, но она и ако је добила што је тражила ипак излазећи викну: — о кад би му се икад могла осветити за своје понижење; Малена кућица у којој становаху Канпел, бијаше неколико корачаја далеко од квартира докторова; Кантес или како је дома зваху Конти, отворив брзо врата, журно баци на астал свој плед и шенири старајући се узети спокојан вид, полако уљеже у гостинску собу, гдје на дивану лежаше Морис.

— Рад бих био знати зашто већ доктор не долази, — гуњаше он, чувши сеетрине корак. Очи му гораху грозничавом ватром, дисање бијаше тешко.

— Њега није било код куће кад сам му била писмо послала, за неколико минута биће овђе.

Пропле поћи много се Конти, намутила с братом, у јутро му бијаше лакше, но на двије уре по подне бијаше огав већи, да морате послати за доктора ништа му не казав, а када му то рече, како се виђаше он се бјеше обрадовао.

Др. Тремпланд обећање своје одржа. Не прође ни десет минута а он већ цукаше на вратима. Конти му сама отвори врата. Грубо је запитавши јели јој брат у

— Како дознајемо са поуздане стране, здравље Њ. С. Кијагињице Ане окренуло је на боље.

— У сриједу 5 априла прослављен је дан рођења Њ. С. Великога Војводе Мирка као обично сваке године. Св. летурђију с благодарене одслужено је Високопреосвештени Митрополит Митрофан уз помоћ митрополијског свештенства. Служби присуствоваху: Њихова Височанства Кијаз и Кијагиња и Њ. Свијетлост Кијаз Петар Карађорђевић. Кијагиња Зорка, Госпођа Стане, Великодостојници, школска омладина са наставницима, чиновници и мноштво грађанства. Свак се топло Богу помолио за здравље и напредак Великога Војводе Граховскога и Зетскога Кијаза Мирка, који је тога дана напунио десету годину и којег је Бог обладио лијепим особинама. Боже дај да му се оне ојачају и развију, те да буде на диму и Својој Отаџбини и Своје Дому!

(Вријеме). Вријеме траје једнако студено и влажно. Данас је почео сјевер дувати, те се свак бјеше обрадовао да ће мало осушити земљу, али од подне опет су се почели облаци гомилати. Како смо извјештали тако је по свој Црној Гори, те је невоља велика људима што не могу орати, а страх је да се и за дуго не ће моћи, јер по равницама лежи вода.

— Метеоролошка посматрања припућени смо изоставити за неко вријеме, по што се њихов састављач Г. проф. Јерговић налази у Зети, али ће се до који дан припути, те ће моћи их наставити.

Биљешке из привреде.

(Без пчеле нема воћа.) Досељеници у Аустранији, нарочито Нијемци посјадиле су разне воћке на пољским мјестима у својој новој домовини; но на велико чудо воћке нијесу рађале. Мислило се већ, да аустралека клима не годи по дивању воћака и почели су воће да затиру. У том дође прије неколико година у Аустранију један њемачки пчелар, који је себом донио и пчеле па је отпочео пчеларење. И где сад на један мах воћке пчеларење и његових оближњих сусједа да рађају добро. Сазнало се одмах да аустранијанци немају такве инсекте, који би помагали оплођавању воћака. Пчеларење у Аустранији почело је сад да се много шири, јер даје велике користе, а и ради размножавања воћака постала је неопходна нужност.

гостинској соби он прође пред њом. Но кад виђе болесника он се сасма промијени и глас звучаче љешне, кад метну руку на пруже чело Морисово. Тај дотицај учини болеснику мало лакше и раздражености махом несташе. Пратећи добри поглед из докторових очију и слушајући његов глас који глас, који увијерава Мориса да ће се брзо поправити, Конти мишљаше, да и ако је сирам ње неутешан др. Тремпланд, ипак да Морису божег доктора није могла наћи. Када доктор пође, Конти изиде за њим притворив врата салонска, мислећи да ће јој што казати на само о стању болесникова. Но др. Тремпланд не могаше тријети та шаптања у то вријеме, када се је болесник претворио сав у уво не би ли што чуо, и видећи да не хоће говорити пред њим искрено, уображава, да је много слабији но што је. По томе, када га са лунајућим срцем Конти запита о стању болесникова, он јој одговори исто тако како је рекао и брату јој: да има малу грозницу и да ће брзо оздравити, поучив је, кад ће му давати лијекове, поклони јој се сасма немарно, не скидајући шенира и држећи руке одостраг.

— Без разлога се бојао, — мишљаше Конти кад он изађе, — никада докле сам жива не ћу се с њим руковати.

— Ваш сам рад знат да ли ће ме преварити или не? — мишљаше доктор. — У осталом, сада платила или не, не ћу оставити започети посао, младих је опасно болестан.

Другог дана Морису би лакше. Доктору кад дође отвори Конти како и пријед и он јој се исто тако немарно поклони као и прије. Он се њој само обраћао у поучавајући како ће његовати брата, с којим се он понашао необично ласкаво и она мишљаше кад би и њој допао један дио такве њежности из тих плавих очију, да би му све опростила. Мис Канпел исто се тако хладно обраћала њему као и он с њој, осим тога њено срце дрхташе од страха да неће моћи одржати дано обећање. Тог јутра она остави Мориса пажњи

(Не садите најасен Ailanthus.) Поред нашег красног дрвећа почело се у новије вријеме у нас много да размножава, по баштама и крај путова најасен као страном дрво за то, што брзо расте и што има тобож лијепу лиснату круну. И неки шумари препоручују га за пошумљавање брдских голети и кршева због тога, што брзо расте, коријен му се много столица, лист и млади не брети му никаква стока а дрво му је доста вољно. Но најновијим искуством сазнало се, да најасен има великих мана. Од мрза је веома осјетљив, читави једно па и двогодишњи издаци и младари промрзавају и осуше се. Опшита се доказало, да добро успијева само у дубокој и влажнијој земљи, а у плиткој, пјесковитој и осушној веома рђаво, зато није никако за пошумљавање брда и каменара. Осим тога у најновије доба доказало је се и то, да најасеново лишће и младари садрже неки особени смрдљиви и љепљиви сок, који је за сву пернату живину, а особито за пловке опасан и смртоносан отров. С тога не ваља ниопшто садити најасен у дворишту или у башти, гдје браве живина, нити пак покрај ријека, потока и бара гдје се налазе пловке. Код наших мирисавих и дивних липа и другог нашег корисног дрвећа, не одомађавајте страном, дроњавом, смрдљивом, отровном и не корисно дрво најасен, само из неке непаметне моде и по непријатељском и неупутном наговору!

(Лијандер (олеандер) отрован.) Познато је већ да је лијандерово лишће и дрво отровно, за то се велика пажња обраћа, да се којим случајем не да стоци, нарочито коњима, у сијену или другој сточној ићи. И воћар мора да пази да се не би посјекао ножем, којим је ускоро сасјецао лијандер његовим соком олажен. У новије доба почело се лијандерово лишће употребљавати за тровање мишева. Лишће се осуши, ситно стуца у прах, помијеша са сувим ситним пјеском па се сипа у мишије рупе и пролазе. Кад миши најуше лијандеров мирис одмах се селе одатле на свагда. (Тежак.)

Промет домаћијех производа Црне Горе.

Никшић, 2 априла 1889.

На данашњем пазару биле су разнотрговини цијене ове:

Волови од 150 кило по ф. 44 до 50. — Краве по ф. 15 до 20. — Брани овчи по ф. 2 до 3. — Брани козји исто тако. — Крмад по фиорин 1—8. — Сир прости, кило по 30 новчића. — Масло, кило по 70 н. — Скоруп, кило по 40 н. — Жито руметиново, кило по 7 н. — Брашно руметиново, кило по 8 н. — Пшеница, кило по 9 н. — Раж, кило по 7 н. — Јечам, кило по 7 н. — Кртола, кило по 2 н. — Дукан у листови, кило по 50 н. — Дукан дограм, кило по 30 н. — Восак, кило по 1 ф. — Мед, кило по 20 новч.

газдаричиној а она пође к лицу, које јој дугаваче малу сумицу новца од даватих часова, но не нађе је дома, јер госпођа бјеше на цијелу неђељу отишла у село. Никома другоме немаше да се обрати, а у портмоне у јој бијаше само један шилинг.

Др. Тремпланд примјети њену забуну. — Не пјерујем да ће ми сјутра платити, — говораше сам собом, улазећи другог дана у њихову кућу; Мис Канпел не подизаше очију и за цијело вријеме визите са неспокојношћу враћаше вјеренички прстен који јој бјеше нађевен на прсту. Доктор вада сјећање лежиња к свјетлости, како би могао боље читати на лицима присутних а своје да би закљонио; он опази неспокојство које је мучило. Она тога дана, као обично, не пође да за њим затвори врата и кад је мало подуже погледа не дизаше очију.

— Ево ти на, на још вјеруј женама, — прогунђа он затварајући врата.

Мис Канпел гледаше за њим, иза прозорских завјеса и плачући шапташе: — Боже што ћу радити? Што ли ми је могуће радити? Сада ће ме сасма презрети а до сад ме је бар мало поштовао!

Сјутрадан доби доктор од Мис Канпел писмо, у којем бјеше извина за неодржано обећање и молба да не остави брата. Доктор се силно наљути: прво с тога, што није одржала обећање, а друго што је главна цијељ његова да купи паре. Кад он опет к њима дође, она подиговши мало очи, рече:

— Ја сам мислила да не ћете доћи. — Било како било ја сам дошао, — одејече он сасма ладно.

Конти осјети како га мрзи али те вржбе несташе кад виђе како се понаша са братом јој.

У вече доби доктор опет од ње писмо. — Сигурно, нова извинења, — наруга се он узимајући писмо, но у писму бијашу новци. Новци не бјеху од понкрона као што би требало, но од шилинга и новаца по шест пенса. Један од њих бјеше пробушео и доктор се сјети, да је видео

Књижевне вијести.

Страхињић Бан. Прилог ка изучавању српских народних пјесама од Љубомира М. Ковачевића. (Штампано на по се из „Отаџбине“ књига XXI, свеске 81—83). У Биограду, у краљевско-српској државној штампарији 1889.

„Гласник земаљског музеја у Босни и Херцеговини. Примили смо под горњим именом кано стручно гласило зем. музеја у Сарајеву а уредник м. је г. Коста Херман владин савјетник. Овај лист излазиће повремено свака три мјесеца на 5—6 табака осмине и стаје на годину само 2 фор. У овој I књизи имаде преко двадесет чланака, који су штампани наизмјенице које латиницом које ћирилицом и сви су обзиром на културно откривење Босне и Херцеговине веома занимљиви и лијепи писани. Ево садржаја: 1. Читаоцима „Гласника“ од уредништва. — 2. О значењу имена Босна, припојио Др. Људевит Талоци, са додатком: Слана врела у Босни и Херцеговини од Рикера. — 3. Манастир Панаџур, од учитеља Петра Мирковића. — 4. Поново у Херцеговини, припојио игуман Христифор Михајловић. — 5. Прилог историји Сарајева, припојио Мустафа Хилми. — 6. Село Прашчијак и његова пећина, од свештеника Косте Ковачевића. — 7. Громиле на Гласинцу, припојио Др. Ђиро Трухелка. — 8. Лепијас (лестеји миш) у Херцеговини, он Отмара Рајзера. — 9. Кумство у Мухамедоваца од Косте Хермана. — 10. Африкански новци од туча, нађени на Вранкамену код Крупе, припојио Др. Ђиро Трухелка. — 11. Накнадно к „Флора јужне Босне и Херцеговине“, од Алојаза Адамовића. — 12. Пребивање четирију врста европских лешинара у Босни и Херцеговини, припојио Отмар Рајзера. — 13. Занимљив турски новац кован у Сарајеву, припојио Др. Ђиро Трухелка. — 14. О материјалу богумилских стебака, припојио Вацлав Радимски. — 15. Нове бубе (зарезници, колеонтери) у пећинама јужне Босне, од Виктора Аноелбека. — 16. Епиграфске цртице из Босне и Херцеговине: Криви натпис херцега Стјепана на цркви у Горажду. — Натписи на Влађевини. — Натпис код Крста; — припојио Др. Ђиро Трухелка. — 17. Phileremus penicillata Gould, од Отмара Рајзера. — 18. Турпија у вишеграду, припојио Коста Херман. — 19. Студије о некојим биљевним одношјама у посједнутим земаљама, припојио Фрањо Фијала. — 20. Серпентини Босне и њихови утвори, особито истива, припојио В. Радимски. — 21. Различито: Херцегово врело. — Исканање предисторијских гробова у Босни и Херцеговини у год. 1888. — (Flachgräber) код Сретска у Босни. — Краљев гроб. — Дарови земаљском музеју. — 22. Најновија књижевна издања. — 23. Дописи уредништва.

Изашле су из штампе „Сличице“ из народног живота. Написао Иван Вујић Светозарев.

један исто така од шест пенса новац на сатном ланцу мис Канпел.

— Не може бити да је то онај исти, — помисли он, — чини ми се да нијесу толико сиромашни.

И полако жвиждећи метну тај новац у деп од прелука прије по што прочита писмо. У писмо бијаше неколико ријечи написаних танким потезима:

„Мис Канпел клања се и благодари доктору Тремпланду за тешку и понижавачују услугу.“

Доктор се застиђе, он виђе да је био одвише груб спрема чељадета, које заслужује мало више пажње и поштовања.

Идућег дана он пропусти напријед Конти, када му она отвори врата и први пут опази да има лијепу малену главицу и густу тамну косу. Тог су се пута роле измијениле: доктор се не осјећаше као прије.

Новиц од шест пенса не бјеше више на ланцу сата мис Канпел, и када доктор полазећи виђе да јој на прсту нема ни вјереничког прстена и кад на његов поглед блиједо лице његовке обасу румен, доктору пролетати кроз главу: да се она растала са прстеном да би му платила!

Др. Тремпланд јак се покаја и много би сада дао да није био толико жесток. мис Канпел брзо се надвлада и мирно очекиваше докторов одлазак. Не гледајући је он јој збуњено пружи руку. Сада је на њу бој ред да руке метне одостраг но и она брзо подиже главу, али сјетивши се његове доброту сирам Мориса, с лаким осмијехом даде доктору руку. Њихови се погледи сусреташе и од те минуте Андре Тремпланд и Кантес Канпел постадоше пријатељи.

(Свршиће се.)

Књига је велика пет штампаних табака мале осмине, а цијена јој је 60 пара дина.

Може се добити код писца. (У Биограду, државна штампарија) а и у свима књижарама.

Даје се уобичајени раба. Четвртина чистог прихода намијењена је Друштву Св. Саве.

„Парламентер“, гласило Словена у Аустрији, излази у Бечу, под уредништвом доктора Живнаго. Цијена је годишња 11 фор., полугодишња 5 фор. и 50 новч., а тромјесечна 2 фор. и 75 новч. Адреса: Parlamentaer Wien VII. Lerchenfeldtrasse 25.

Монопол и књижевност. Одговор г. Мити Нешковићу, од Радивоја Поповића. Штампарија К. Трумића у Митровици.

Весник. Недељни лист за просвјету и привреду. Панчево, 12 марта 1889. Број 1. Година 1. Излази недељом на цијелом табаку. Годишња је цијена за Аустро-Угарску 4 фор., за Србију 10 динара. — Издавалац и одговорни уредник Јован Поповић. Штампарија Косанића и Поповића у Панчеву.

Разне биљешке.

(† Мишел Еуген Шеврел.) Осмог априла у вече умро је у Паризу знаменити кемичар Шеврел.

Знаменит је био ушљед своје дубоке старости, а још више због својих важних кемичких истраживања и изналазака.

Неколико дана прије пошто ће умријети, осјећао се врло слаб, не могао више на ногама, а пошљедни дан лежао је у несвијести.

Најстарији научњак нашег времена нестаете њиме.

Шеврел био је син једног љекара, а родио се 31 августа 1786, доживио је дакле 103 године. До краја живота сачувао је свјеже и тјелесне и душевне снаге. При свечаности његове стогодишњице, коју су му академичари приредили, држао је он дуги говор пред скупиштем ученим свијетом, који га неописаном симпатијом и поштовањем гледаше.

Преживио је свог сина који мало прије њега у 70 години живота умре. Пријатељи бојаху се јавити престарот оцу да му је син преминуо, те с тога казаше му да је неће отпутовао.

„Чудновато је“, рече стари Шеврел, „мора да ми је памћење олабавило, те сам то заборавио!“

Рекосмо да га и старост његова чинила знаменитим, а како и не би? Ниједан од научњака не виђе проћи преко свијетског позорништа толико владалаца, ниједан од њих није био учесник толиким промјенама у Француској.

Родио се за вријеме владе Лудвига XVI, и већ у 17 години налазимо га као управитеља њемачке једне њабрије за вријеме револуције. Под Наполеоном I (1813) именован је за професора у заводу Шарламањ, седам година доцније (Лудвиг XVIII) постаде надзорником политехничке велике школе, а 1824 управитељем Гобелинске манифактуре.

За Карла X, 1826 године заузима мјесто у Академији, а мало за тим бива именован професором Музеума природних наука, заузимају мјесто преминулог свог учитеља Боквелена.

Рад његов имао је великог успјеха: пронађе разне масти животињске и употреби их за индустрију, а највише доби имена и гласа својом анализом о састави нама живинским и биљинским.

Оставио је много списа. У раду био је неуморан и трајан, са свим тим што живљање у најбујнија времена као: Реституције, Лудвига Филипа, другог царства и треће Републике.

Доде (Daudet) свом роману „Бесмртник“ („L'Immortel“) приказује Шеврела, али у прикривеном облику и чини га да прича разне догађаје, које се случиле почетком овога вијека. При сваком од ових, било социјалном или знанственом догађају, Доде меће му у уста ову стереотипну фразу: „J'ai vu ça“. (Ја сам то видео.)

Французи поштују у Шеврелу ученом једно чудо —, које виђе свијет прије почетка овог вијека, а склопи очи вјечном сву готово при крају истога.

Умро је мало прије париске изложбе, и одиста многи од оних сто тисућа који ће походити град на Сени поћи ће да виде ње почивају остаци неумрлог научњака, кога најпослије неумитна смрт покоси!

(Троглава змија). Ова змија нађена је на обали рјечице Мадонадо код вароши Белграна, а нашао ју је неки сељак и предао је власти да је пошљу природно-историјском музеуму у Мадриду.

То није каква одлука водене змије нити морске змије већ мала љутица гуја 35 центиметара дуга а 5 широка. Мјесто једне има посве развијене три главе на којима, како се чини, раде правилно сви органи, а растављају се на првом вратном прстену; само што свака глава мјесто по два има по једно око на сред чела. Сељак је нашао гују рањену на путу, по свој прилици да ју је тица укљувала — но још бијаше жива.

(Доходак енглеских принчева). Енглески принц Велски, брао је ланске године 56.566 фунти штерлинга прихода. Од парламента добива на годину 40.000 фунти, а осим тога 16.216 фунти у име одштете за рудник у једној грофовији и 350 фунти као пуковник 10 хусарске пуковније. Фојводе од Единбурга и Конотта добивају од парламента сваки 25.000 фунти; осим тога бере први као заповједник енглеског средоземног бродовла 3.577 фунти, а потоњи као ђенерал дивизије 6.000 фунти штерлинга.

(Велика киша). Из Цариграда јављају, да је тамо прошлог мјесеца падала тако јака киша, да је од ње море излило. Не само велики дио Цариграда већ и сву околину поплавила је вода. Од силне кише многе су куће понадале и велика штета учињена. Војска избавља народ. Саобраћај на жељезници бјеше прекинут. А жељезничке станице до мора воли се чамцима.

(Бугарски јевреји прелазе у православну вјеру). Прије неколико дана покренуло се у Софији у три пут 17 дјевојака јеврејске вјере. При пут 3, последије 5 а најпослије 9. Крштење је свршено у цркви Св. краља. За вријеме крштења навалили су јевреји у цркву, да одврате дјевојке од тога, али ни са помоћу жандара не могоше ништа учинити, јер дјевојке не хтјеше одустати од своје намјере. Јевреји у Бугарској тужили се код власти, да се томе стаје на пут, па и силан новац потрошили на то.

(Кости руских официра ископани). 23. о. м. ископани су у Кракави, пред варошким и војничким часницима, кости руског пуковника Панића и других руских војника, који су 1768. при опсади Еракове погинули: кости ће се одијети у Суеију, пошто са великом пратњом бише донешене до жељезничке станице

(Јубилеј новина). „Пекињске хинешке новине“ славе ове године хиљадугодишњи дан, како су основане. При тој слави описале се историја тих новина, које од хиљаду година нијесу никада од власти биле узапњене.

21. Марта у 11 сати прод подне представи се:

КАТЕ КАТУРИЋА

шћер Вука Његушића Петровића у 70 години свога живота. Овијем достављамо нашим сродницима и пријатељима на страну пошто смо удаљени од свога отацства. Благодаримо овдашњем грађанству на њиховом саучешћу који су показали при сироводу до тавнога гроба. А тако исто г. г. учитељима и г. пароку Ђорђију Милановићу који су присуствовали са ђацима до прве да би увеличали што више сировод. Особита хвала г. Јову Мраву који се старао колико у сироводу толико у кућу околу заузимања и разговором те нас је тјешило.

Никшић, 23. Марта 1889.

Ожалошћени:

Јер. Јосиф Катарић и Божо Катарић синови. Теодорина невеста, Василија и Драгиња унуче.

9-ОГ И 10-ОГ ОВОГ МЈЕСЕЦА

у дворани велике гостионице подписати приређујем

ВЕЧЕРЊУ ЗАБАВУ.

Програм:

1. „Црногоркама“, од Николо I. декламација.
2. „Диганин“, од Косте, соло сцена — шала.
3. „Гусларева смрт“, од З. Ј. Јовановића, декламација.
4. „Сељак у апотеци“, од Ђ. Бабића, шала.
5. „Паноћ“, од Ђ. Јакшића, декламација.
6. „Сељак и адвокат“, од Бабића, шала.
7. „Сироче“, од Васића, декламација.

Другог дана бити ће нов програм.

Улазна цијена:
Сједиште 50 новч.
Стојање 34 „

Почетак у 8 сати у вече.

У нади да ће ме господа а браћа Црногорци у што већем броју посјетити а мени дати прилике, да их о мојој способности и дару увјерим.

С поштовањем:
Коста А. Делић,
Глумац.

ОБЈАВ .

Моју кућу која се налази у овој вароши на главној улици између куће Стане Бајичке и Јове Јовове продајем из слободне руке. Ко би исту жељео купити нека се потписатом пријави ради погодбе.

Цетиње, 31 марта 1889.

Миро Ивановић.

ОБЈАВА.

Новограђену кућу у „Мирковој Вароши“ продајем. Кућа се налази на главној пјаци исте вароши. У њој има 3 дућана и 3 магацина. Дугачка је 15 метара а широка 11 метара. Саграђена је у свему од најтврђег материјала. Ко жели исту купити нека ми се ради погодбе пријави.

Подгорица, 9 марта 1889.

Т. Вукотић.

ОГЛАСИ.

ОПШТА АГЕНЦИЈА

С. М. MÜLLER;

Hatton Chambers, Hatton Garden,
London, E. C.

Прима се представништва знатних и поузданих трг. кућа у свакој врсти трговине. Попиљана, купована, продаје по наредби.
Знатна стоваришта претворена су у енглеску вадругу.

СВЕЗЕ ПРВЕ ВРСТЕ.

24—30

Une des Curiosités
de PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant 591 gravures (modèles inédits) pour la SAISON d'Été, dont l'envoi est fait gratis et franco contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du *PRINTemps*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde. Le catalogue indique les conditions d'envoi.

Interprètes dans toutes les Langues. A la disposition des personnes qui désirent visiter les Magasins.

(JEMC MAJLC)

JAMES MILES & SON.

61, Farringdon road, 61,
London, E. C.

Непосредан увоз уметничке робе, слика, гласовира, часовника (сахатова) сваке врсте, кована од сребра, алата и туча, драгога камења, порцулана, судова (керамике), путаца, рукавица, чатака, и т. д. и т. д.

Услуге се нуде позданим кућама.

24—30

Ја тражим већ употребљених црногорских поштанских марака и карата, ко таквих имаде нека изволи најнижу цијену, количину и каквоћу јавити ми.

М. Јосифовић

LINZ a/D

Ober Oesterreich

Humboldtstr. 25. II. Stock.

ОГЛАС.

ПРВИ ПРОИЗВОД ЦРНОГОРСКЕ ФАБРИКЕ САПУНА
ВОЈВОДЕ МАША ВРБИНЦЕ.

Јављам поштованом грађанству, као и свијем трговцима у мјесту и по унутрашњости, да сам отворио велико складиште црногорског сапуна.

Цијена је као и на фабрици, на им: 36 новч. а. вр. килограм на мало, а ко наручи на крупно, давам по 30 форинта 100 килограма.

Такође у мом складишту има и У.ЈА из поменуте фабрике по 40 новчића а. в. литар.

МАРКО ДРИТАНОВИЋ

у приземној просторији куће В. И. Пламенца.